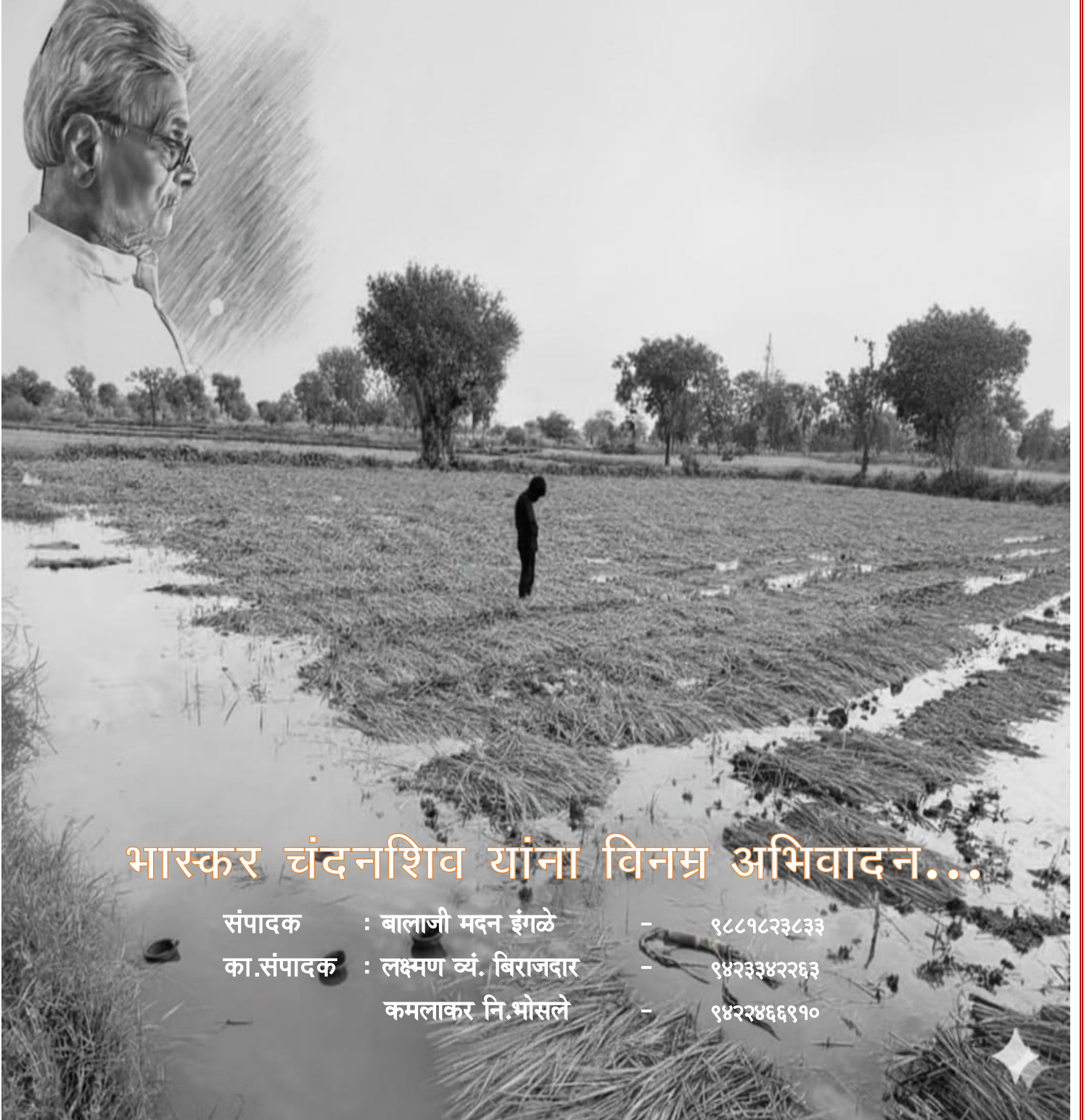

अभिजात

ई-दिवाळी अंक — २०२५

भास्कर चंदनशिव यांना विनम्र अभिवादन...

संपादक	: बालाजी मदन इंगळे	-	९८८१८२३८३३
का.संपादक	: लक्ष्मण व्यं. बिराजदार	-	९४२३३४२२६३
	कमलाकर नि.भोसले	-	९४२२४६६९१०

अभिजात

ई-दिवाळी अंक-२०२५.

संपादक

बालाजी मदन इंगळे
इंद्रायणी नगर, दिग्वीजय गॅस एजन्सीच्यामागे, डिग्री रोड,
उमरगा, ता.उमरगा जि.धाराशिव
मो.९८८१८२३८३४.

कार्यकारी संपादक

लक्ष्मण व्यं. बिराजदार
साई नगर, श्रमजीवी कॉलेज उजवी बाजू, मेन रोड,
उमरगा, ता.उमरगा जि.धाराशिव
मोबा.९४२३३४२२६३

कार्यकारी सहसंपादक

कमलाकर भोसले
नंदनवन कॉलनी, डिग्री रोड, उमरगा ता.उमरगा जि.धाराशिव
मोबा.९४२२४६६९१०

अक्षर जुळणी व चित्रांकण

वसीम वाडीकर, उमरगा
ए आय सह गुगल.

संगणक डिझाईन

आसीफ शेख, उमरगा

प्रकाशन

अभिजात साहित्य मंडळ व
'माय' प्रतिष्ठान उमरगा
७३५००४४९४४

टीप-या ई-दिवाळी अंकात प्रकाशीत होणा-या कवितेशी व
कवितेच्या आशयाशी संपादक मंडळ सहमत असेलच असे
नाही. ती कविची अभिव्यक्ती आहे.

संपादकीय...

आम्ही हा अभिजात ई-दिवाळी अंक २०२५ आपल्या हाती देत आहोत.

आपण गांभीर्याने व चिंतनशील कविता लिहिणारे कवी व वाचक आहात. म्हणुन कांही निवडक कविंच्या कविता या अंकासाठी मागविण्यात आल्या होत्या. अतिशय अल्पवेळेत अनेक कविंनी आपल्याकडे उपलब्ध असलेल्या कविता पाठवून दिल्या. याबद्दल संपादक व संपादक मंडळाच्या वतीने मी सर्वांचा आभारी आहे.

या दिवाळी अंकात अनेक नामवंत कविंच्या कविता आहेत. विशेष करुन सुधीर कांबळे, बालाजी मदन इंगळे, शिवराम अडसुळे, बि.लक्ष्मण, देविदास सौदागर, हणमंत देशमुख, वसीम वाडीकर यांच्यासह अनेक कविंनी आशयपूर्ण व वास्तवदर्शी कविता लिहिल्या आहेत. मुखपृष्ठावरुन व आतील चित्रावरुन या ई-दिवाळी अंकात समाविष्ट असलेल्या कविता समजण्यास आपणास अधिक मदत होईल, असे आम्हाला वाटते.

प्रती वर्षाप्रमाणे अभिजात ई-दिवाळी २०२५ या अंकाचे वाचक, रसिक स्वागत करतील. अशी अपेक्षा आम्हाला आहे. आपल्या प्रत्यक्ष व अप्रत्यक्ष प्रतिक्रियेची आम्ही वाट पाहत आहोत.

-संपादक

अनुक्रमणिका

अ.क्र.	तपशिल / कविता	कवी	पृष्ठ
*	मुखपृष्ठ	-	१
*	अंकाविषयी	-	२
*	संपादकीय	-	३
*	अनुक्रमणिका	-	४
१	नातं बाप लेकीचं	भारत कांबळे	५
२	दुःख पोशिंघ्याचे	विश्वनाथ महाजन	
३	गझल	विनोद देवरकर	६
४	जखमा	हणमंत देशमुख	
५	पराकाष्ठा	दत्ता काजळे	
६	हा तर रक्ताळा !	सुनिल राठोड	७
७	बाप...	सुमनपुत्र उर्फ बाळासाहेब मगर	
८	गझल	शेखर गिरी	८
९	विष	देविदास सौदागर	
१०	गुलमोहर	शुभदा पोतदार	९
११	झुबे	कमलाकर भोसले	
१२	मी नभाला बघत राहिलो	रमेश मंमाळे	१०
१३	खडू	संजय काबडे	
१४	मयूरपंख	रेखा सूर्यवंशी	११
१५	मुलगी	नेहा बेंडकाळे-माने	
१६	माय मराठी	रामदास कांबळे	१२
१७	मामा	राजेंद्र माळी	
१८	भान	विकास राठोड	१३
१९	आकृती	राम पांचाळ	
२०	जगायचेही तुझ्याचसाठी !	सुधाकर झिंगाडे	१४
२१	अभिजात मराठी	श्रुती चौधरी	
२२	प्रचिती	काशिनाथ बिराजदार	१५
२३	धर्मरक्षक छावा	वंदना जाधव	
२४	माऊली मायबाप	रामेश्वर सोरगेकर	१६
२५	जीवन एक खजिना	कान्होपात्रा शिंदे	
२६	फटका	मधुकर गुरव	१७
२७	शेती	सुहासिनी मोरे-चव्हाण.	
२८	सण	वसीम वाडीकर	१८
२९	प्रिय	सुधीर कांबळे	
३०	सण दिवाळीचा...	कल्पना सुरवसे	
३१	मंत्र्याचा दौरा आला पळा पळा...	बालाजी मदन इंगळे	१९
३२	अंधाराच्या दिशेने	शिवराम अडसुळे	
३३	बा पेरत राहतो	बि.लक्ष्मण.	२०

नातं बाप लेकीचं

काल बाप म्हणे लेकीला..
तू धरतीचं दातृत्व आहेस !
माझ्या काळजाचं बाई
तुच ग मातृत्व आहेस !!

आश्वासक बोट धरुणी
अशी तू घरभर फिरता !
मितते बाळे मनीची चिंता
क्षणात माझा सुटतो गुंता !

सृजन, ऊर्जा अन भक्ती तू
दुर्गा लक्ष्मी आदीशक्ती तू !
अशी धरुणी हाती लेखणी
चालव सरस्वतीची युक्ती तू !

तुच तेज, तुच पावित्र्य नि
तुच घरादाराचे नवचैतन्य ।
तुझ्या हास्यात हसती फुले
मग मीही होतो धन्यधन्य ।

पहा बरे बापलेकीचे असे
जगावेगळे असते नाते ।
बापाच्या श्वासावर डोलणारे
जणू गवतकोवळे पाते !

भारत कांबळे

मोबा.७७०९३८३४६८

दुःख पोशिंद्याचे

नाही ही वेळ केवळ
पाठ थोपटण्याची
हंबरडा फोडतोय शेतकरी
माणुसकीच्या मदतीची

ना अंथरुण ना कपडे ना भांडे
अजगरासम गिळाले महापूराने
हातच्या काकणाला आरसा कशाला
पहाताय हे सर्वकांही उघड्या डोळ्यांने

बांधावर पंचनामे करायला
तिथे आहेत कुठे शेत ?
तुमची वाट पहाण्यात त्यांचे
आक्रोशाने दिसतील प्रेतं

घेणारे डोस सुखाचे
पैशाच्या गादीवर
दुःखाच्या चटक्याविणा
ना परिणाम त्यांच्या मनावर

फार सोपे असते थोपटून
संकटाशी लढा म्हणणे
प्रत्यक्ष लढणार-याला माहित
आंतरिक वेदनेचे दुखणे

नका देवू पोशिंद्याच्या
पोटाला पीळ
शिक्षणासह लेकरांच्या
आरोग्याला बसे खीळ

आता नकोत बळीराजाला
आश्वासनांचे बुडबुडे
हवी मदत आता
चहू बाजूंनी थोडीथोडी

म्हणे जावे ज्यांच्या वंशा
तेव्हांची कळे
जाणूनी व्यथा द्या फळे
थेंबे थेंबे साचे तळे

विश्वनाथ महाजन

मोबा.९६०४४५२२२८

गझल

ज्या कण्याने स्थिर केले; आज मागे तोच नाही
कोण आला कोण गेला, चौकटीला सोस नाही

रोज लावी वाकडे मज ती महागाई विखारी..
सावकारी कर्ज डोई, फेडण्या गणगोत नाही

दर्शनी भागात आता लाव फोटो तू कितीही..
अंतरी जर भाव नाही; आरतीला मोल नाही

हातच्या या काकणाला आरसा आणू कशाला?
जाहिराती तेच करती, काम ज्यांचे ठेस नाही !

चौक, रस्ते, पूल, संस्था, ज्ञानपीठे, योजनाही..
नाव बदलू मोहिमेचा, अंत काही होत नाही !

विनोद देवरकर

मो. ९४२१३५५०७३

जखमा

माझ्या जखमांनी ठरवून घेतलंय
आता कधीही भरून यायचं नाही
कारण...

नवीन जखमा तयारच असतात
आपलंघर शोधायला
जुन्या जखमा भरण्याअगोदार
आपलंनाव नोंदवायला

हणमंत देशमुख

मोबा.८३२९७४७१७१

पराकाष्ठा

आयुष्याची वाट चालताना
निरतंरता असूच द्यावी
संकटाना सामोरे जाऊन
पुढेच आगेकूच करावी

खडतर वाटा पाहतात
आपली नेहमीच कसोटी
जिद्द,पराकाष्ठेने द्यावीच
वाटेतील समस्यांना सुटी

आत्मबळाचे शस्त्र घेऊनी
पराकाष्ठेची ढाल धरावी
यातूनच मार्गस्थ होऊनी
यशोशिखरे सर करावी

कार्य सफल होण्या असावी
मनी सदैव रे सत्यनिष्ठा
यशोगाथा गाईली जाईल
असेल जिद्द व पराकाष्ठा

यशस्वी जीवनाचे सूत्र हे
अंगिकारावे नित्यनेमाने
श्रमसाफल्य मिळेल नक्की
सार्थ प्रयत्न पराकाष्ठेने

दत्ता काजळे

मोबा.७०२०९९३३१४

हा तर रक्ताळा !

काळ्या ढगांनी गिळलं आभाळ
विजेनं केलंय रात्रीला घायाळ,
धडधडत्या गडगडाटात दडले
मृत आत्म्यांचे ते गुपित इमले.

याचना करीत असंख्य जीव रडे
थेंब नव्हे, ते रक्तांचेच जणू सडे,
जीवन देतो की घेतो हे कळेना
चक्र उलटे का फिरे ते उमजेना.

फोडल्या किंकाळ्या वा-याने कानांत
झाडं तांडव करती भुतांच्या रानांत,
दूरवर वटवाघळं उडती रक्तासंगे
मानले माता जिला गिळे ती अंगे.

रात्रच जणू झाली मृत्यूचा नाच
भिजलेल्या थडग्यात पेटला काच,
पावसाचा प्रत्येक थेंब हा पावसाळा
जीव देतो की घेतो? हा तर रक्ताळा.

सुनिल राठोड

मोबा.९७६३९६१९९९

बाप...

अजून बाप शेताच्या बांधवर
का पुरा काळजात उतरला नाही?
मी आई सांगत गेलो जगाला, जगानेही,
माझ्यातला बाप पाहिला नाही.

ठेच लागूनही रूमन्यामागं रक्त सांडणारा
का रक्तात दिसला नाही,
घराच्या फासचं वसनं उब-याबाहेरचं काढणारा
बाप का हृदयात निजला नाही.

बाळाच्या अश्रुस पहारा देणारा
कंठ भरलेला पण कधी न वाहणारा,
झाला निष्ठुर, ताठ सर्वांसाठी
नारळाची सम गोडपाणी का दिसले नाही.

आईपुढं त्याच्या कर्तृत्वावर बोट
ढोरापरी राबला परी कधी थिनला नाही,
पोट मारून स्वाधीन केली शेतशिंदोरी
तरीही तो का कळला नाही.

काट्याची खुरपं त्याच्या पायातील पाहताना
काठावरच्या पाण्या रोखु शकलो नाही,
सदैव बाप होण्यासाठी धडपडला
तरीही हरवला अन् का कुणा दिसला नाही.

सुमनपुत्र उर्फ बाळासाहेब मगर

मोबा.९०४९९०६४४२

गझल

जाईन मी

तुला हवे तर जळून जाईन मी
किंवा मग विरघळून जाईन मी,

धरली तग माणसांत मी दिवसा
रात्री पण कोसळून जाईन मी,

मुळास माझ्या ठेव घट्ट धरुनी
नाहीतर उन्मळून जाईन मी,

तुझ्यात आहे किती गुंतलेलो
तरी वाटते पळून जाईन मी,

एकदाच तू हात सोडल्यावर
कायमचा गोंधळून जाईन मी,

वाच कधी तू माझ्या या गझला
तुला नेमका कळून जाईन मी,

नकोस जाऊ मला सोडूनी तू
तुझ्याविना तळमळून जाईन मी.

शेखर गिरी

मोबा. ८३२९३३०२९५

विष

अध्ये मध्ये तो सॉक्रेटीस स्वप्नात येतो...

त्याचा चेहरा निळा पडत चाललाय

गळा नीट दिसत नाहीय

गळ्यावर पांढरी दाढी लोळतीय

तेव्हा कुणीतरी ओरडतं

अरे बघा बघा...

गळ्याचा आकार प्रश्नचिन्हासारखा दिसतोय

अगदी ठळकपणे

हा फक्त नजरेचा भास आहे की आणखी काही...

असे आवाज ऐकू येतात.

अध्ये मध्ये ती मीरा स्वप्नात येते...

गोरापान तिचा कंठ

निलकंठ झालेला दिसतो

तेव्हा कुणीतरी ओरडतं

अरे बघा बघा..

तिच्या गळ्यावर मोरपीस उमटलय

निळ्या सावळ्या रंगात

हा फक्त नजरेचा भास आहे की आणखी काही...

असे आवाज ऐकू येतात.

मीरा कृष्णाची भक्ती करते

म्हणून विष दिलं

सॉक्रेटीस प्रश्नाची सक्ती करतो

म्हणून विष दिलं...

अमृतवेल लावणारांच्या वाट्याला नेहमी विष

येतं हि शोकांतिका.

देविदास सौदागर

मोबा. ९१७५५४६५९३

गुलमोहर

तुझी प्रीत गुलमोहर
बहरूण येते अवखळ
पानाची ती सळसळ
लता लाजवी अवखळ
तुझा बहर तुझी नजर
टिपते आहे नयनांनी गजर.

कधी वा-याचा स्पर्श
कधी पावसाचा गंध
तु मात्र तठस्थ फुललेला
गुलमोहरासम बहरलेला.

स्वतःचे अस्तित्व ठेवतोस
टिकवून निशब्द निस्पृह
डौलदार तुझे वागणे
मंद तुझे हसणे बघणे
एक जगण्याची नवी पहाट
जगण्याचा नवा गुलमोहर.

शुभदा पोतदार

मोबा.९४२३७१८५७५

झुबे

लई कसटानं वाडवल्ता बानं सोयबीनला
खुरपण करून जागा ठिवलनवता गवताला

फुलो-यात आल्यावर फवारण्या झालत्या
सोयबीनला शेंगा बक्कळ लगडून गेलत्या

साडेपाच हजार रोजगार व्हता एका पिशवीला
बनीम रचून ठिवलता बानं बंधा-याच्या कडंला

नवीन ताडपत्रीनं बनमीला ठिवलता झाकून
आपसूक राती रातभर धो धो पाऊस पडून

पाटंपाटं बा बरूबर म्याबी गेल्लो शेताला
बगावं तिकडं पाण्याचाच येडा वावराला

सोयबीनची बनीम व्हती पाण्यावर तरंगत
बाचं डोळ्याचं पाणी दिसना पावसाच्या धारत

सेजा-यापाजा-याची बी झाल्ती तीच गत
समद्या गावावरच अवकळा व्हती पसरत

बा रडत रडतच बसल्ला डोक्याला लाऊन हात
अन् पावसाला हासुडलाल्ला शिव्या रडत रडत

ये मनलं तवा येतनी ह्यो कडू
अन् हाडसीचं महिनाभर लागलं पडू

तुला बोलून का उपेग हाय बाबा
हामचं दैवच तसं हाय रं बाबा
बा मायला म्हणला...

कसं करावं गं दसरा दिवाळी तोंडावर हाय
रोजगा-याचं तर देणं द्यायचं तसंच हाय

आपुण कसतर घर भागवाईल गं
पर रोजगा-याचं घर कसं भागल गं

माय सयपाक करता करता म्हटली.....
माज्या कानातले झुबे जावा घिऊन
रोजगा-याचं तेवडं देणं या दिऊन

माजी नजर व्हती मायचे डोळे न्याहळत
डोळ्यातील थेंबं पडत व्हती काटवटीत

कमलाकर भोसले

मोबा.९४२२४६६९१०

मी नभाला बघत राहिलो

मी नभाला बघत राहिलो
सावलीला मुकत राहिलो

वादळाने पळवली हवा
हात माझे मळत राहिलो

पावसाने भिजत राहिलो
आणि नंतर गळत राहिलो

काय नाही समजले कुणा
मी फळ्याला पुसत राहिलो

आडली वाट माझी कुठे
नागमोडी वळत राहिलो

पार चोथा जरी जाहला
चाळताना उरत राहिलो

वेदनेने जळत राहिलो
कोळसा मी फुलत राहिलो

पौर्णिमेचा बनत चंद्रमा
वसुंधरेला दिसत राहिलो.

रमेश मंमाळे

मोबा.९९२१०१८९९६

खडू

जेव्हा खडू फळ्यावर
चुरू चुरू बोलू लागतो
सुंदर हस्ताक्षरात
संवाद सादू लागते

स्तब्ध होतात विद्यार्थी
श्रवण करण्यास वाणी
मनोभावे टिपून घेतात
जीवनातला एक एक म्हणी

रुप त्याचे गोरे गुमटे
अंधारातुन उजेड दावते
ज्ञानरुपी विचार तयाचे
देशाचे भविष्य घडविते

जेव्हा खडू फळ्यावर
चुरू चुरू बोलू लागतो

संजय काबडे

मोबा.९२२१९२२५३२

मयूरपंख

मयूर पंखी स्वप्न माझे
मयूरपंखी भावना,
मयूराचा डौल माझा
मयूराच्या वेदना... !

गडद काळे मेघ भरुनी
आले नभो मंडपी,
रोज नव्याने सजतील
आता इंद्रधनुच्या महिरपी... !

त्या इंद्रधनुचे मी
रंग काही चोरले,
माझ्या नव्या चित्रामध्ये
मयूर पंख कोरले... !

चित्रा मधुनी स्पर्श त्यांचा
हृदयातळी उतरला,
त्या तरलभावनांनी
रोमरोम शहरला... !

अन् माझाही स्पर्श आता
मयूर पंखी जाहला,
फुटेल पान्हा कातळाला
हा स्पर्श त्याला वाहिला... !

रेखा सूर्यवंशी

मोबा.७५८८४२०२००

मुलगी

नको मुलगी
हवा दिवा वंशाला,
या अंधकारमय विचारात
प्रकाश आणू या दिवाळीला

आई हवी, बहीण हवी
पत्नीही हवी सोबतीला ,
मात्र रत्न कन्येचं जन्मता
का कपाळी हात लावला

कन्या तर अवतार दुर्गेचा
झाशीची राणी काळाला,
कधी जिजाऊ, कधी सावित्री
कधी ममतेचा झरा पाझरलेला.

ती तर बापाची शान
आईचा मान, पतीचा सन्मान,
दानात दान श्रेष्ठदान
मानले जगानेही कन्यादान.

मुलगा वंशाचा दिवा
तर पणतीचा मान मुलीला,
नष्ट करू स्त्रीभ्रूण हत्येचा अंधार
उजाळा देऊ नवीन विचाराला.

नेहा बेंडकाळे-माने

मोबा.८९९९६५१५३५

माय मराठी

बोलण्यातूनी गोडवा पसरवते माय मराठी
स्वाभिमानाचे भान दावते माय मराठी

नामा चोख्याच्या मुखातूनी पाझरते ती
तुकारामाच्या अभंगात नांदते माय मराठी

नात्या मधला गोडवा वाढवते अन्
मना मनात अशी सजते माय मराठी

ज्योतिबा सावित्रीची आणि शाहूंची
भिमरायांची शान वाढवते माय मराठी

ललित गद्य अनिक पद्य गातो वग ही
आपलेपणा बघ जपते माय मराठी..

अटकेपार ही तिचा झेंडा फडकत राहो
देश विदेशास खुणावते ही माय मराठी

सह्याद्रीच्या द-या खो-याशी दिसे नाते तिचे
सगळ्या भाषेची अभिजात शोभे माय मराठी

रामदास कांबळे

मोबा.९८५०१९६९२७

मामा

मजबुत खंबीर सदैव सोबत असतो मामा
भाच्यासाठी सदैव पाठिशी असतो मामा

पाठिवरती घेवून फिरतो लहानपणी
अन्भाच्या आहे माझा सांगत असतो मामा

सुरपारंब्या गोट्या दांडू आणि कुस्ती
खेळत खेळत शिकवत असतो मामा

शिक्षण कधी कधी परीक्षा कधी नौकरीसाठी
भाच्यासाठी वणवण फिरतो मामा

नवरदेवाचे मामा पुकारतो भटजी जेव्हां
धावत धावत पाठिमागे उभा राहतो मामा

अडीनडिला ऐन घडी-घडीला
पहिल्यांदा आठवत राही मामा

प्रेमाचा अन् हक्काचाही फार जवळचा मामा
हृदयी असतो मामा अन् जीवनी असतो मामा

राजेंद्र माळी

मोबा.९८५०६४८७५३

भान

हरवले भान देवा
राहिले ना घर,
वाहून गेला संसार
पाहुन तुझा कहर.

मदतीची साद
घालतो माणसाला
धावून आला बघ
माणूसच माझ्या मदतीला.

लाही लाही करून
बांधले होते घर
क्षणातच केलास रे
मला तू बेघर.

असे कसे रे देवा
तुझे हे तांडव
पाण्यात वाहून गेले रे
थाटाने सजवलेले मांडव.

कुणाची आई वाहून गेली
कुणाचे रे बाप
नको देऊ देवा रे
तु अशी भूलथाप.

विकास राठोड
मोबा. ७०५७०३४००१

आकृती

माझ्यातून हरवून जाते
अंगहीन आकृती माझी
पाठीवर उसवते कोणी
स्वप्नातील आंधळी ओझी

विजनाची संध्यावलये
गुरफटती देहाभोवती
दूरस्थ राऊळामधूनी
अभंगगाणी ऐकू येती

गहिवरल्या फांदीवरूनी
प्रतिबिंब निहाळते काया
मी घेतो कवेत काळोखाला
दुःख अश्राप विसराया

पापणीतून ढळून जाती
आसवांची अर्घ्ये बोली
मातीत विसावल्या देहाचे
निर्माल्य बनवून जाती

राम पांचाळ
मोबा. ९९६०४०६३०५

जगायचेही तुझ्याचसाठी !

श्रमायला मी जगात आलो
जगायचेही तुझ्याचसाठी !
तुझ्याच मातीत मायभूमी
मरायचेही तुझ्याचसाठी !

पराक्रमाची जपून गाथा
त्वरीत शत्रूस धूळ चारू !
बलाढ्य आम्ही मुलेधरेची
लढायचेही तुझ्याचसाठी !

मळ्यात शेतात नित्य राबू
जगास पोसू श्रमात खावू !
तुझीच आम्ही फुले सुगंधी
फुलायचेही तुझ्याचसाठी !

अशांततेची कस्त कोंडी
जगास देऊत मार्ग शांती !
प्रगल्भ राहून झेप घेऊ
वसायचेही तुझ्याचसाठी !

सतर्क भूमीस रक्षणाशी
दहा दिशांनी उभेच आम्ही !
अखंड भूमी त्रिकाल माझी
कसायचेही तुझ्याचसाठी !

सुधाकर झिंगाडे
मोबा.८७९९९२३२९८

अभिजात मराठी

मायबोली माझी भाषा
गोड आहे तिचे बोल
कला साहित्य अमूल्य
शब्दराशी अनमोल

छोट्या बालकाचे मुखी
गोड ओळख पहिली
सारखीच आईपरी
माय हृदयी कोरली

नवसाज भावनांना
अर्थ मिळतो शब्दांना
आत्मबळ वाचकाला
नव चैतन्य स्वप्नांना

वाणी आहे ती संतांची
शिवबाचा अभिमान
ओव्या अभंग समृद्ध
ठेवा अमूल्य महान

ज्ञानेश्वरी ज्ञानोबाची
शाहिरांचा तो पोवाडा
तुकोबाची आहे गाथा
अमृताचा असे गोडवा

अभिजात मायबोली
माझ्या मराठीची गोडी
अशी रुपे ही अनंत
तिच सर्वाना आवडी

श्रुती चौधरी
मोबा.९८९०३९४९८०

प्रचिती

चेह-यावर चेहरे कशाला लावून
मिरवतात,वागतात कसे लोक
कदाचित ते कोण्या भितीपोटी
लपतछपत जगतात लोक

हरएक देखावा नकली,फसवा
तरी आरसा का लपवतात लोक
आता काय आपुल्याच सावलीला
गदीत असुन घाबरतात लोक

ऋतुसम नाते बदलू लागली
वेळेच्या वादळात वहातात लोक
ईमान आता मस्करी बनलाय
वायद्याने वायदे तोडतात लोक

आपलं कोण अन् परकं कोण ?
या विचारात रात्र काढतात लोक
सकाळी पुन्हा त्याच चेह-याशी
हातमिळवणी करतात लोक

आरसाही आता संभ्रमात पडला
किती मुखवटे बदलतात लोक
दुःख याचे की सत्य सुखाचा लपवत चेहरा
वास्तव प्रचिती का टाळतात लोक

काशिनाथ बिराजदार
मोबा.९७३०८७६२४५

धर्मरक्षक छावा

रुद्रप्रतापी शिवशंभो छावा
नाही रणी कधी हरला,
होता रणझुंजार योद्धा
जरी चहुबाजू शत्रूंनी घेरला !

घडला आऊसाहेबांच्या मुशितूनी
महापराक्रमी संस्कारी हिरा,
त्याच्या शौर्य धाडस मुत्सद्देगिरीचा
वाटे शत्रूला दरारा !

होता शिवशंभू पंडीतकवी
सुख-दुःखातूनी तयाचे काव्य फुले,
जिगरबाज येसूची हिरवळ जीवनी
कर्तृत्वाचे मुखमंडली तेज खिळे !

नाही ढळला ध्येयापासूनी तसुभर
होता अभिमान धर्माचा,
सळसळत होत रुधिर
घेण्या घोट मुघली सत्तांचा !

धर्मरक्षक स्वाभिमानी निडर छाव्याने
औरंगजेबाच्या अमानवी छळा,
नाही घातली भीक भ्याडपणे
वाहिले जायबंदी तनातूनी रक्त भळाभळा !

स्वराज्यासाठी कसे जगावे
यापरी राखण्या स्वराज्य कसं मरणे,
दिलं तू उदाहरण मूर्तिमंत
झाली तयाची दिव्य कवने !

धर्मरक्षक माझा दाखला धनी
गातील तुज दाही दिशांना गुणगान वारे,
होणे नाही तुजसम दुजा कोणी
जेधवा असतील सूर्य चंद्र तारे !

वंदना जाधव
मोबा.८३७९८६७४९१

माऊली मायबाप

तुझ्यासाठी खाल्ली आर्धी भाकरी
शिकुनी तुजला लाविली नोकरी
माय बाप सोडूनिया रस्त्यावरी
समजून गेलास तु त्यांना भिकारी
नवस करूनी ना देवीही पावली
माऊली... माऊली... माऊली... मायबाप !

नऊ महिने नऊ दिवस श्वास आईने दिला
म्हातारपणी तिला तू र विसरून गेला
पाजूनीया पान्हा घास भरविला
वाट पाहून डोळे मिटले राख भराया तू आला
दूध घालया नेतो आकरा फळ तुझी हौस कसली
माऊली... माऊली... माऊली... मायबाप !

रक्ताचं करून पाणी राबला र बाप
कधी न भेटली पुरणपोळी तूप
ओल्या होतील पापन्या तुझ्या आपोआप
तुला दिसणार नाही तेव्हा हा बाप
आई बापासारखी सेवा नाही र कुठली
माऊली... माऊली... माऊली... मायबाप !

माय बाप हेच साधुसंत
माय बाप हेच भगवंत
तुझ्या भविष्याची आई बापाला खंत
पाहू नको जित्यापणी त्यांचा र अंत
शेवटाला त्यांनी वाट किती पाहिली
माऊली... माऊली... माऊली... मायबाप !

करू नको काशी करू नको रामेश्वर
माय बाप हेच खरे ईश्वर
पुंडलिका सारखी सेवा तू कर
येईल भेटया तुझ परमेश्वर
मायबाप हेच खरी विठूमाऊली
माऊली... माऊली... माऊली... मायबाप !

रामेश्वर सोरगेकर
मोबा.९३५९१५३१९१

जीवन एक खजिना

जीवन एक रंजन
आपल्या सर्वांचं गुंजन
जीवा शिवाचा मिलाप नी आलाप
जीवन एक दिवाळी
सर्वांना लाभ देणारी
मनातील मळभ जाळणारी

जीवन एक वीरता
दक्षता, बल नी संकल्प
ईश्वरीय उपासना
सुख शांती सुबुद्धीची आराधना

जीवन एक संघटन
सर्वांसाठी अनुशासन
सदाचार नी शिष्टाचाराचं उदर-भरण
जीवन एक मधुर वाचन
एक कटु वचन
आनंद सत्य त्यागाचं मिलन.

जीवन एक अपूर्व नम्रता
बलिदान, आत्मत्याग, प्रसन्नता
प्रेमातून शत्रूला देणारी मित्रता.

जीवन एक अहिंसा, प्रार्थना, परिश्रम
अंतःकरणाचं पुस्तक
सदाचाराचं साधक, बाधक, मस्तक.

जीवन एक खजिना
सुखदुःखाचा बारदाना
कुढीतील प्राणासंगे
आनंद द्विगुणित करणारा खजिना.

कान्होपात्रा शिंदे
मोबा.८१४९५५७६०९

फटका

ऐक तरुणा, हात जोडूनी
तुला सांगतो...
वाईट मार्गा तू जाऊ नको
इज्जत घरची घालू नको.

केस राखून बुचडा बांधून
बायकी चालू तू चालू नको
काढून मिशा, काढून दाढी
मर्दपणा तू सोडू नको.

गाढून टपरी खाऊन सुपारी
बघत पोरी तू फिरू नका
घासून सुपारी खाशी विषारी
खराब शरीर तू करू नको

पिऊन 'बार' ओढून सिगार,
बघत बारी फिरू नको
कळून खारं गिळून सारं
वेड्यांचे सोंग तू घेऊ नको.

खाऊन पान, होऊन बेभान
कुठंही पच पच थकू नको.

मधुकर गुरव

मोबा. ७५७९३६१९९०

शेती

सुरू झाला संसार तेव्हा
माहित नव्हती पायाला माती.
आज उगवते हिमतीवरी
मी हिरवीगार शेती.

काढल्या आहेत तिच्या सवे
असंख्य अशा काळ रात्री,
तिच्यामुळे अंगावरी
दिसत आहेत मोती.

घामाचे मोल माझ्या
पिकवत आहेत मोती,
संसाराचा ओढलाय गाडा
टिकून सर्व नाती.

कंबर कसून राहिले जंगलात
सोबत होती धरती.
आठवण जुन्या गोष्टीला
डोळ्यालाही येते भरती.

स्वाभिमानी जगण्यासाठी
आधार माझी शेती-भाती
आधार माझी शेती-माती
जपते हजार नाती.

सुहासिनी मोरे-चव्हाण.

मोबा. ९२८४८५४१४१

सण

सण कोणताही असो...
धर्म-संस्कृतीला जोडत
येतो माणसांना घडवत.

सण कोणताही
रुढी प्रथा परंपरा सांगतो
पूर्वजांचा इतिहास जागवितो.

सण कोणताही
रोजचे खाणे बदलून पोट तुडुंब भरवितो
कधी कधी कर्ज काढून तुप खायला शिकवितो.

सण असो कोणताही
तो नसतो फक्त धर्माचा
तो असतो
मानूस अन् त्याची
जीवन रहाटी बदलण्याचा
तन अन् मनही संपृक्त करण्याचा.

वसीम वाडीकर

मोबा.७७५७८३१४६५

प्रिय

मला आवडता तुम्ही, आणि
आवडतं माझ्या भवतलातलं
तुमचं अस्तित्वही !

फुलं माळतांना
बोटात सुई टोचून
ओघळत रहावं रक्त तसं
कागदावर उतरत राहतात शब्द
तुम्ही आसपास असताना !

प्रिय,
तुम्ही दिलेल्या वेदनाच आहेत
माझ्या कवितेच मूळ !

प्रिय,
तुमचे खूप खूप आभार
हल्ली माझी कविता
खूप बहरतेय म्हणे !

सुधीर कांबळे

मोबा. ९९२२२२८४३२

सण दिवाळीचा...

रंगीबेरंगी फुले एकत्र करून
बनवले जाते हार
तर शोभून दिसते दार
दुरावलेली नाती पुन्हा एकत्र यावी
हाच असतो वास्तविक सार.

दारा समोर काढते रांगोळी,
त्यात भरते रंग अनेक,
जितके रंग तितकी दिसते उठून
मनातील राग, द्वेष, विसरून
पुन्हा एकत्र येतो वेळ गाठून

दिव्यांच्या ज्योतीने दूर करू
नकारात्मकता,
आकाश कंदीलाच्या प्रकाशाने दूर करूया
जिवनातील अंधकार,
हा सण म्हणजे आनंद, उत्साह , एकता
वाईटावर चांगल्याचा, अज्ञानावर
ज्ञानाचा विजय दर्शवते दिवाळी सण.

तिखड, गोड पदार्थ
खाऊन, लक्षात येते चव,
एकत्र येता स्वभाव कळता
आवडी लागे जीव.

कल्पना सुरवसे

मोबा.९६६५७३५६०१

मंत्र्याचा दौरा आला पळा पळा...

पांढ-याशुभ्र कपड्यातून
चकचकीत गाडीतून
कासराभर लांबून
बोलतील वांझ भरून गळा
मंत्र्याचा दौरा आला पळा पळा पळा

हात यांचा मळणार नाही
पाय यांचा पळणार नाही
काळीज यांचे तुटणार नाही
घामाघूम होत म्हणतील लवकर चला
मंत्र्याचा दौरा आला पळा पळा पळा

कार्यकर्त्यांची फौज सोबत
सेल्फी, फोटोला पोज देत
मिडियाला मारून बगलेत
जखमेवर चोळून मीठ म्हणतील बाळा
मंत्र्याचा दौरा आला पळा पळा पळा

स्वप्नांची राख तुडवत
सरकारी आशा चिरडत
आयुष्याचा धुरळा उडवत
भुरकन उडून जातील आपल्या बिळा
मंत्र्याचा दौरा आला पळा पळा पळा

बालाजी मदन इंगळे
मोबा.९८८१८२३८३३

अंधाराच्या दिशेने

अंधारातून प्रकाशात आमचं
अस्तित्व होतं दिसलं
बेगडी चेह-यांना
जन मत फसलं

बेगडी चेहरे
जास्तच वाढले
खरे चेहरे
फारच कमी पडले

वाटतं, कोणत्याच चेह-यावर
ठेवू नये विश्वास
पण वेळ आहे गेली
अस्वस्थ होऊन रोखतो श्वास

वर्तमान जगणे अंधाराच्या दिशेने
अस्तित्व संपल्याच्या आशेने
भविष्य काळोखात लपल्याने
झाले कठीण हे शोधणे

शिवराम अडसुळे
मो. ९५०३८२१२६१

बा पेरत राहतो

बा पेरत राहतो
दर एक मिरुग आगाताला
हर एक पेरणीला...

बा नुसतच पेरत नाही बी
मातीत पेरत राहतो
पोरांच्या शाळेची फी
पोरीच्या लग्नातील खर्चाचा हिशोब
मायीच्या दिवाळी लुगड्याची ऊब
बहिणीची काकणचोळी
आजी आजोबाची दमागोळी
अन् नातवाची लेमन गोळी
बा पेरत राहतो
नवा संसार होऊन.

बा पेरत राहतो
देवळातील पारायणाचं जेवण
लक्ष्मण शक्तीचा शिधा
समाज मंदिरातल्या जयंतीसह
गावदेवीच्या अंबाबाईसोबत
शेजारील पीर जुलूसाची खीरही
बा पेरत राहतो
गाव उत्सव बणून.

बा पेरत राहतो
दलाल-अडत्याचा फायदा
कारखानदारीचा जायदा
बारा बलुतेदाराचं बलुतं
आठरा आलूतेदाराचं आलुतं
गुराढोरांच्या भुकेसह
बा पेरत राहतो
उद्याचा आपला घास होवून.

बा पेरत राहतो
स्वतःसाठी
जिंदगीचं एक एक सपन घेवून
हर एक दिनी जागेपणीच पाहतो
बा पेरत राहतो
बा पेरत राहतो एक सपन.

बा पेरत राहिला
सपान एक सालोसाल
कधी माय-म्हसरांना घेऊन
कधी हालगट-बैलासोबत
आता ट्रॅक्टर घेवून
तरीबी सपान सपनच रहतयं
अन्
बा बी पेरतच राहतोय.

बि.लक्ष्मण.

मोबा.९४२३३४२२६३

